

Projekt „Lubliniec. Kreatywna strona miasta”

realizowany w ramach Programu Domy Kultury + Inicjatywy Lokalne 2021

Pierwszym etapem projektu było przeprowadzenie badania potrzeb i stylów życia młodzieży (13-19 lat) mieszkającej na terenie Lublińca. W ramach badania odbyły się 4 warsztaty wydobywcze (każdy po 3 godziny), w których uczestniczyli członkowie/inie Młodzieżowej Rady Miasta, uczniowie Zespołu Szkół Ogólnokształcąco-Technicznych w Lublińcu, uczniowie Zespołu Szkół nr 1 im. Adama Mickiewicza w Lublińcu, przedstawiciele/ki lokalnych struktur Związku Harcerstwa Polskiego i członkowie/inie Miejskiej Orkiestry Dętej w Lublińcu. Podczas warsztatów badaliśmy co uczestnicy/czki lubią robić w wolnym czasie oraz przyglądaliśmy się temu, w jaki sposób korzystają z przestrzeni miasta i oferty kulturalno-społecznej. Sprawdzaliśmy też ich oczekiwania względem działalności Miejskiego Domu Kultury i innych instytucji kierujących swoje działania do osób w wieku 13-19 lat. Zrealizowaliśmy też akcję badawczą w przestrzeni miasta, podczas której odwiedziliśmy najpopularniejsze wśród młodzieży miejsca – Orlik (przez młodzież zwany Cebulakiem), bulwary, Rynek i skate park. Podczas wyjścia w teren zbieraliśmy od napotkanych osób pomysły na działania kulturalne i zachęcaliśmy ich, żeby zgłosili je do konkursu na inicjatywy młodzieżowe. W badaniu wzięło udział łącznie ok. 85 osób w wieku 13-19 lat. Cały proces był realizowany przez zewnętrznych ekspertów/ki – Joannę Burzydło i Adama Kadenaci – przy dużym wsparciu pracowniczek Miejskiego Domu Kultury w Lublińcu. Badanie odbyło się w dniach 19-21 maja 2021 roku.

Główne wnioski z badań

- Wśród zainteresowań młodzieży **przeważają aktywności związane z kulturą**. Osoby w wieku 13-19 lat nie są jednak tylko biernymi odbiorcami kultury (czytanie książek, oglądanie filmów, udział w koncertach). W Lublińcu jest spora grupa młodzieży, która aktywnie tworzy kulturę. Grają na instrumentach, śpiewają, nagrywają filmy z dronów, piszą wiersze, malują. W młodzieży tkwi ogromny potencjał. Posiadają kompetencje, dzięki którym mogą (i chcą) organizować działania/wydarzenia kulturalne przy wsparciu Miejskiego Domu Kultury. Są gotowi też, żeby wspierać

Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu.

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

DOM
KULTURY+

instytucję organizacyjnie (np. zapowiadanie koncertów) czy promocyjnie (robienie zdjęć, prowadzenie profili MDK w mediach społecznościowych). Młodzież ma w sobie dużą potrzebę rozwijania swoich umiejętności. Współpraca z MDK pozwoliłaby im wejść na wyższy poziom.

- Nie tylko aktywna młodzież (działająca w szkolnych samorządach, Młodzieżowej Radzie Miasta czy lokalnych organizacjach) jest chętna do współpracy. **Warto szukać też przestrzeni do wspólnej aktywności z nieformalnymi grupami spotykającymi się w przestrzeni Lublińca.** Dobrym przykładem jest społeczność skupiona wokół skate parku. Podczas plenerowej akcji badawczej zgłosili świetny pomysł na działanie – zawody połączone z jammem grafficiarskim i warsztatami street artowymi. Każda z tych nieformalnych grup ma swojego lidera, który jest chętny do współpracy i może pociągnąć za sobą innych członków społeczności. Jednak wydarzenia organizowane „na młodzieżowym terenie” muszą być współorganizowane przez osoby związane z tym miejscem. To oni muszą decydować co i kiedy się wydarzy. Jeśli instytucje zaczną organizować w takich miejscach - jak skate park - własne wydarzenia lub próbować narzucić młodym osobom własny program (bez konsultacji i współpracy) to istnieje ryzyko, że młodzież przeniesie się gdzieś indziej.
- Młodzież, wybierając miejsca w Lublińcu, w których spędza czas, bierze pod uwagę dwa czynniki. Pierwszym w nich jest **estetyka i funkcjonalność przestrzeni**. Lubią przebywać w miejscach, które są nowe, ładne i dobrze zaprojektowane. Cieszą ich różnorodne miejsca do siedzenia np. hamaki, leżaki. Drugim czynnikiem, który młodzież bierze pod uwagę, jest **użytkowanie przestrzeni na wyłączność**. Osoby w wieku 13-19 lat lubią spotykać się w miejscach, gdzie nie ma innych grup wiekowych. Dzięki temu czują się tam swobodnie i dobrze. Tą potrzebę są w stanie realizować tylko w miejscach dedykowanych młodzieży (skate parku) lub w miejscach opuszczonych/nieużytkach np. betonowe płyty przy wiadukcie koło Mc Donalda czy teren dawnej Cegielni. Nie istnieje w Lublińcu przestrzeń, która na stałe łączyłaby te potrzeby młodzieży. W świecie idealnym młodzież chciałaby mieć ładnie zaprojektowany skwer/park, z którego tylko oni mogliby korzystać.
- Potrzeba **oddzielenia się od innych grup wiekowych** jest też ważna dla młodzieży podczas działań/wydarzeń kulturalnych organizowanych w Lublińcu. Osoby w tym wieku nie lubią być „wrzucane do jednego worka” z dziećmi. Jeśli jakieś działanie jest skierowane do szerokiej grupy (obejmującej dzieci i młodzież), to młodzież nie będzie chciała wziąć w nim udziału. Oni nie czują się już dziećmi i mają potrzebę oddzielenia się od tej grupy wiekowej. Czują się komfortowo, kiedy spędzają czas w gronie osób

w podobnym wieku.

- W Lublińcu młodzieży bardzo **brakuje darmowego miejsca spotkań „pod dachem”**. Latem jest to mniejszy problem – jak jest ładna pogoda, to spotykają się w plenerze. Młodzieżowa Rada Miasta zgłosiła teraz do Budżetu Obywatelskiego projekt na stworzenie plenerowej wiaty. Jeśli powstanie, to młodzież będzie mogła się tam schować/spotykać, kiedy zacznie padać deszcz. Obecnie chowają się pod daszkami przy supermarketach. Większy problem pojawia się zimą. Spotkania w plenerze ustają, bo jest za zimno. Możliwość spotkania się w lokalu gastronomicznym (np. Mc Donalds) stwarza ograniczenia finansowe (nie każdego stać, nie można spotykać się z dużą częstotliwością) i czasowe (nie można siedzieć zbyt długo po spożyciu posiłku). Młodzież chciałaby mieć dedykowane swojej grupie wiekowej miejsce, do którego mogą przyjść, usiąść i pobyć razem ze sobą.
- Podczas planowania wydarzeń skierowanych do młodzieży **warto skonsultować z nimi wstępny pomysł**. Swoją pomoc w tej kwestii zaproponowała Młodzieżowa Rada Miejska. Jej członkowie/członkinie znają potrzeby/zainteresowania swoich rówieśników i będą w stanie podpowiedzieć, jakie działanie spotka się z ich zainteresowaniem. Młodzież można włączać też we współdecydowanie za pomocą narzędzi internetowych np. krótkich ankiet na Instagramie/Facebooku.
- Młodzież lubi brać udział w **dużych, plenerowych wydarzeniach** organizowanych na terenie Lublińca. Jest to dla nich pewnego rodzaju święto, które pomaga im oderwać się od szkoły i codziennych obowiązków. Podczas takich wydarzeń mogą doświadczyć czegoś nowego. Mają one też wielką moc integracyjną. Przed albo po takim wydarzeniu młodzież spotyka się i spędza ze sobą dużo czasu. Zapraszają znajomych, z którymi długo się nie widzieli (np. z innych miejscowości). Duże wydarzenie plenerowe daje też możliwość nawiązania nowych relacji lub pogłębienia świeżych znajomości.
- **Trudno jest wskazać jeden termin**, w którym młodzież ma czas, żeby brać udział w wydarzeniach/działaniach kulturalnych. W ciągu tygodnia bardzo dużo zależy od planu dodatkowych aktywności danej osoby np. ktoś ma trening piłki nożnej we wtorek, a ktoś spotkanie orkiestry w czwartek. Niedziela jest dniem, który w większym stopniu poświęcają rodzinie. Dodatkowo w niedzielę młodzież myśli już o kolejnym tygodniu i przygotowuje się do wyzwań z nim związanych. Najbardziej dogodnym terminem wydaje się być sobota po południu. Niewiele osób ma wtedy zaplanowane stałe, regularne zajęcia.
- To młodzież jest w stanie **najlepiej wypromować wydarzenia/działania kulturalne w**

swoim gronie. To oni wiedzą jaka treść i materiały wizualne (zdjęcia, filmiki) oraz styl języka najlepiej przemówią do ich rówieśników. Podczas warsztatu powstał pomysł, żeby Miejski Dom Kultury założył młodzieżowego Facebooka i Instagrama. Treści na nowych profilach będą tworzone i zamieszczane przez specjalną grupę promocyjną, która będzie się składać z przedstawicieli sekcji/grup działających przy Miejskim Domu Kultury.

- Młodzieży zależy na **dostępnym, darmowym miejscu**, w którym osoby będą mogły spotykać się, integrować, ale ważna dla nich jest możliwość współdecydowania i współtworzenia tego miejsca, przestrzeni czy wydarzenia np. poprzez wpływ na wygląd miejsca lub program wydarzeń. Młodzież chce poczuć sprawczość i mieć wpływ na życie społeczno- kulturalne Lublińca, chce przejmować inicjatywę. Osoby chciałyby żeby był gospodarz lub gospodyni takiego miejsca, czyli zaufana, profesjonalna osoba, która będzie wspólnie z nimi będzie się nim opiekować.
- Osoby sygnalizowały również **problem wykluczenia transportowego**, które powoduje, że koledzy i koleżanki mieszkające poza Lublińcem często nie docierają na spotkania, zajęcia czy wydarzenia właśnie z powodu braku możliwości dotarcia do miasta lub wyjazdu z niego w późniejszej godzinie. Dlatego dla części z nich oferta kulturalna MDK oraz innych instytucji jest dla nich po prostu niedostępna. Problem braku komunikacji miejskiej w mieście oraz alternatywnych środków transportu (hulajnogi, rowery miejskie) młodzież zgłaszała np. poprzez Młodzieżową Radę Miasta. Zdaniem młodzieży szczególnie hulajnogi miejskie poprawiłyby dostępność komunikacyjną miasta. Dostępność danego miejsca i łatwość dotarcia do niego jest ważna dla młodzieży, stąd na swoje spotkania wybierają właśnie miejscówki, do których będzie można w miarę szybko i prosto dotrzeć z różnych stron miasta, np. okolice Rynku, centrum.
- Młodzież która chce skorzystać z oferty Miejskiego Domu Kultury potrzebowałaby jednorazowych zajęć czy warsztatów, w formie otwartej, które byłyby **szansą na spróbowanie czegoś nowego, bez konieczności zapisywania się lub zadeklarowania udziału w całym cyklu.** Mogłyby to być np. warsztaty taneczne, śpiewu, gry na instrumencie, prowadzone przez profesjonalną osobę, podczas których młode osoby mogłyby poznać nowe zainteresowania czy odkryć pasje i być może rozwijać je na późniejszych, regularnych już zajęciach.

Pomysły wypracowane wspólnie z młodzieżą

- Koncert w plenerze, połączony z imprezą taneczną, który byłby zorganizowany wspólnie przez młodzież i Miejski Dom Kultury
- Warsztaty fotograficzne i filmowe skierowane do młodzieży. Tematem warsztatów byłoby udokumentowanie wszystkich innych działań, które będą realizowane w ramach projektu „Lubliniec. Kreatywna strona miasta”. Młodzieżowa grupa fotograficzna/filmowa, która powstanie w ramach projektu, chciałaby dalej wspierać Miejski Dom Kultury w dokumentowaniu ich wydarzeń.
- Warsztaty z grania na różnych instrumentach, które zakończyłyby się wspólnym graniem przy ognisku
- Festiwal Kolorów
- Kuchnie Świata – wydarzenie kulinarne, podczas którego uczestnicy mogą spróbować potraw z różnych części świata. Na zakończenie wydarzenia odbyłaby się impreza taneczna dla uczestników
- Kino plenerowe – młodzież wybiera filmy, które będą pokazywane
- Turniej szkół połączony z wydarzeniami kulturalnymi. To młodzież zdecydowałaby jakie konkurencje będą się odbywać w ramach turnieju np. e-sporty, piłka nożna. W przerwach pomiędzy konkurencjami odbywałyby się wydarzenia kulturalne np. koncerty, występ orkiestry
- Cykl jednorazowych warsztatów kulturalnych, podczas których młodzież może spróbować zajęć, których nie ma aktualnie w ofercie instytucji kultury działających na terenie Lublińca np. taniec, fotografia, aktorstwo, animacja czasu wolnego
- Spotkanie z osobą, która robi coś ciekawego/ważnego w życiu np. pisarz, podróżnik, aktywistka, muzyk, wokalistka. Takie spotkania powinny mieć luźną formułę np. śniadania na trawie, podczas którego odbywa się rozmowa z zaproszonym gościem/nią. Takie spotkania mogłyby się też odbywać z mieszkańcami Lublińca, którzy mają ciekawe zainteresowania np. mają kolegę, który robi zbroje
- Spotkanie z młodą gwiazdą np. Roksana Węgiel, Julia Wieniawa
- Muzyka i kuchnie świata - impreza/wydarzenie zorganizowane we współpracy z MDK np. na terenie skweru przed budynkiem Domu Kultury. Połączenie występów Miejskiej Orkiestry Dętej z festiwalem kulinarnym - kuchnie świata. Podczas wydarzenia Orkiestra mogłaby wykonywać utwory pochodzące z różnych krajów w

Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu.

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

DOM
KULTURY+

nawiązaniu do potraw i dań sprzedawanych lub serwowanych w ramach festiwalu kulinarnego. Możliwy dochód ze sprzedaży dań można przeznaczyć na cele charytatywne i/lub wsparcie finansowe orkiestry.

- Jam session na Krzywej Scenie - możliwość dołączenia do grających
- Turniej gier planszowych połączony z wymianą planszówek i/lub sprzedażą. W jednej z sal Miejskiego Domu Kultury można rozstawić stoliki, przy których rozgrywane byłyby partie poszczególnych gier oraz prezentacje czy wymiany planszówek.
- Turniej szachowy - również w większej sali (np. baletowej). W Miejskim Domu Kultury równocześnie rozgrywane są partie szachowe przy kilku stanowiskach.
- Koncert Miejskiej Orkiestry Dętej przed budynkiem MDK plus warsztaty muzyczne - możliwość zapoznania się z danym instrumentem. Koncert przyczyniłby się do promowania i rozwoju orkiestry oraz zachęcenia innych, żeby wstąpić w jej szeregi. Orkiestra chciałaby też przy okazji zmienić stereotyp na swój temat (grają tylko marsze) i zagrać podczas tego wydarzenia też znane utwory muzyki rozrywkowej. Dodatkowo mogłaby się odbyć licytacja na rzecz orkiestry.
- Miejsce spotkań w Miejskim Domu Kultury - wydzielona przestrzeń dla młodzieży, w środku MDK lub przy budynku, ale zadaszona. Miejsce gdzie osoby mogą o dowolnej porze dnia przyjść i usiąść (na wygodnych pufach, kanapach itp.), odpocząć, pogadać ze sobą lub po prostu "poczilować". Takie miejsce mogłoby być przetestowane w ramach konkursu np. wydzielenie takiej przestrzeni na 1-2 miesiące.
- Wspólne grillowanie plus różne działania społeczno-kulturalne jako duża impreza integrująca (prezentacje Straży Pożarnej, ZHP i innych)
- warsztaty z kaligrafii
- warsztaty z szydełkowania
- wystawa psów + dzień otwarty w schronisku dla zwierząt połączony z wprowadzaniem psów
- konwent komiksowy + przebieranie się w różne komiksowe postaci
- gra miejska
- festiwal piany + koncerty lokalnych zespołów
- targi rzeczy różnych

Ministerstwo
Kultury
Dziedzictwa
Narodowego
i Sportu.

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

DOM
KULTURY+

MDK LUBLINIEC